O MISIUNE FECUNDĂ ÎN DIASPORA ROMÂNEASCĂ: EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A EUROPEI DE NORD (2008-2015)¹

Alin Albu*

Abstract: **A fecund mission in the Romanian diaspora: the Romanian Orthodox Diocese of Northern Europe (2008-2015).** This paper approaches in a monographic way the recent history of the Romanian Orthodox Diocese of Northern Europe, created in 2008 for the spiritual needs of the Romanians settled in Scandinavia. Although facing the inherent difficulties of beginning, the Diocese shortly became a proof of the beauty of the Romanian Orthodoxy and spirituality, but also a counterfort of national conscience and identity. Merely enumerating the pastoral, missionary, cultural and social achievements of the Diocese can confirm the missionary vocation of Bishop Macarie Drăgoi and of his priests in a pluriconfessional and multicultural space, in which the encounter between cultures and beliefs generates dialogue and collaboration.

Keywords: The Romanian Orthodox Diocese of Northern Europe, His Grace Macarie Drăgoi, Stockholm, Sweden, Scandinavia, mission, identity, dialogue, cohabitation.

* PhD, Assistant Professor, Faculty of Orthodox Theology at "1 Decembrie 1918" University in Alba Iulia.

¹ Exprim și pe această cale caldele mele mulțumiri față de PS MACARIE Drăgoi, Episcopul Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord, pentru binecuvântarea de a realiza acest studiu și pentru generozitatea și promptitudinea în oferirea materialelor-suport, precum și în oferirea sugestiilor.

De asemenea, mulțumirile mele se îndreaptă către părintele diacon Sorin Sîplăcan, secretarul PS Macarie, care mi-a pus la dispoziție informațiile necesare elaborării acestui studiu.

Studiul de față reprezintă o recuperare micromonografică a unui model misionar care, deși de dată recentă, se dovedește a fi o formulă inteligentă și fecundă de adaptare a misiunii Bisericii în „vremuri”, dar și spații noi. Este vorba de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord, creată în 2008 pentru necesitățile spirituale ale românilor stabiliți în Scandinavia. Deși cu greutate inerente începutului, prezența acesteia a devenit în scurt timp o mărturie despre frumusețea Ortodoxiei și a spiritualității românești, dar și un contrafort de conștiință și identitate națională. Simpla enumerare a realizărilor pastoral-misionare, culturale și sociale ale Episcopiei confirmă vocația misionară a Episcopului Macarie Drăgoi și a preoților săi într-un spațiu pluriconfesional și multicultural, în care întâlnirea dintre culturi și credințe generează dialog și colaborare.

Spațiul de față nu a permis detalierea activității tuturor parohiilor din cuprinsul eparhiei, ci doar expunerea reperelor și a crâmpelilor din misiunea Centrului eparhial și a chiriarhului, PS Macarie Drăgoi, un studiu ulterior având să completeze imaginea conturată mai jos.

1. Precedente ale misiunii românești în Suedia și Scandinavia

Debutul relațiilor politice și culturale româno-suedeze a avut loc la jumătatea secolului al XVII-lea, prin misiunea la Stockholm a diplomatului Nicolae Milescu-Spătarul, relațiile fiind extinse apoi la nivel bisericesc între Patriarhia Română și Biserica Luterană Suedeză în timpul Patriarhului Miron Cristea și consolidate ulterior în cadrul adunărilor Consiliului Ecumenic al Bisericilor și prin vizitele oficiale reciproce.

Primele comunități parohiale ortodoxe românești din ținuturile scandinave au fost constituite în urmă cu patru decenii de către distinsul dascăl de istoria Bisericii românești, pr. prof. univ. dr. Alexandru I. Ciurea, care a organizat la 1 noiembrie 1971 în Stockholm prima parohie ortodoxă română din Scandinavia, cu

hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”. Aici s-a constituit totodată centrul administrativ al misiunii ortodoxe române din nordul Europei, parohia din capitala suedeză oferind asistență religioasă tuturor românilor din Suedia².

La 1 aprilie 1974, părintele Alexandru Ciurea a înființat la Göteborg o filie care cuprindea 100 credincioși - ce avea să devină distinctă la 28 martie 1976, iar în 1978, o nouă parohie la Malmö și peste zece filiale ale parohiilor, în Danemarca, Norvegia și Finlanda. Parohia din Malmö va fi prima care va deține o biserică proprie, sfințită în 1987 de către Patriarhul Teoctist Arăpașu. La Stockholm, părintele profesor Alexandru Ciurea a înființat o bibliotecă românească și revista „Candela”, pe care a editat-o timp de cinci ani (1973-1978).

Comunitățile românești au continuat să se extindă și după revenirea în țară a părintelui profesor, prin emigranții care au solicitat azil politic în timpul regimului comunist, iar după 1989, prin muncitorii și studenții care s-au stabilit temporar sau definitiv în Nordul Europei³.

Cât privește jurisdicția, aceste parohii au fost așezate la început sub oblăduirea directă a Patriarhiei Române, apoi sub cea a Arhiepiscopiei Române a Europei Occidentale de la Paris (din 1974), sub cea a Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Centrale și Occidentale (din 1993), devenită ulterior Mitropolia Ortodoxă Română pentru Germania, Europa Centrală și de Nord⁴. Treptat

² Despre misiunea scandinavă a părintelui profesor Alexandru Ciurea, a se vedea ultima monografie extinsă: Sorin Sâplăcan, *Părintele Alexandru I. Ciurea - misionar în ținutul scandinav*, teză de licență susținută la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, 2014 (coord.: pr. lect. univ. dr. Alin Albu).

³ În 2010 trăiau în Suedia aproximativ 30.000 de români, în Danemarca aproximativ 6.000, în Norvegia 6.000, iar în Finlanda în jur de 3000; Pr. Daniel Dascălu (Copenhaga), *Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord*, în volumul „Autocefalie și responsabilitate”, București, Editura Basilica a Patriarhiei Române, 2010, p. 957.

⁴ Preot Daniel Dascălu, *art. cit.*, p. 959.

însă, din cauza distanțelor considerabile, a extinderii comunităților românești în Scandinavia pe fondul mobilității demografice și a liberei circulații, s-a impus crearea unei eparhii distincte, dedicate acestui spațiu, ceea ce s-a și întâmplat în 2007.

2. Începuturile Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord - înființarea; alegerea, hirotonia și întronizarea titularului; recunoașterea de către autoritățile de stat⁵

În ședința din 22 octombrie 2007, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a decis, prin hotărârea nr. 4586/2007, înființarea și organizarea Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord, cu sediul la Stockholm, ca eparhie sufragana a Mitropoliei Ortodoxe Române a Germaniei, Europei Centrale și de Nord, cu jurisdicție asupra parohiilor din Suedia, Norvegia și Danemarca⁶.

În ședința din 5-7 martie 2008, Sfântul Sinod a ales ca episcop titular al noii eparhii, cu 42 de voturi din 45, pe Preacuviosul Arhimandrit Dr. Macarie Drăgoi, Mare Ecclesiarh al

⁵ La alcătuirea acestui studiu am folosit cinci surse principale: Pr. Daniel Dascălu (Copenhaga), *art. cit.*, p. 951-972; Sorin Sâplăcan, *Părintele Alexandru I. Ciurea - misionar în ținutul scandinav*, teză de licență susținută la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, 2014 (coord. pr. lect. univ. dr. Alin Albu); „Candela Nordului”, revistă de spiritualitate și cultură editată de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord, Stockholm, Editura Felicitas, nr. 1-6, 2008-2013; *Lista parohiilor și mănăstirilor Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord, Activitatea pastoral-misionară a PS Episcop Macarie Drăgoi, Activitatea culturală și socială din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord*, toate oferite în format electronic de către diac. Sorin Sâplăcan, secretarul PS-ului Macarie; <http://episcopiascandinavia.se>. Am specificat în notele de subsol doar prima sursă bibliografică amintită, celelalte fiind prea frecvent și intercalat citate/folosite, precizarea lor punctuală riscând o aglomerare inutilă a aparatului critic.

⁶ Preot Daniel Dascălu, *art. cit.*, p. 960.

Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca⁷. La 2 mai 2008 a avut loc hirotonia într-un episcop în catedrala din Cluj-Napoca, de către un sobor de 11 ierarhi din țară și din diaspora, condus de ÎPS Bartolomeu, Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, iar la 6 iulie 2008, întronizarea în Catedrala Episcopală a Bisericii Ortodoxe Sârbe din Stockholm, Sfânta Liturghie fiind oficiată de un sobor de 8 arhierei, în frunte cu ÎPS Nifon, Arhiepiscopul și Mitropolitul Târgoviștei și Exarh Patriarhal, delegatul Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României, alături de cei doi mitropoliți români ai Europei. La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților de stat din România și țările scandinave, reprezentanții Bisericilor Evanghelică Luterană și Romano-Catolică, monahi și credincioși din țară și din Peninsula Scandinavă, precum și o delegație numeroasă de tineri îmbrăcați în port național, din Spermezeu, satul natal al Preasfințitului Macarie.

Statutul noii eparhii a fost aprobat de către Sfântul Sinod la 5 martie 2008, urmând ca alături de alte documente să fie prezentat autorităților Statului suedez în vederea obținerii personalității juridice⁸. Au urmat dialoguri și inițiative de colaborare din partea PS Macarie cu autoritățile de stat, dar și cu comunitățile parohiale românești constituite deja ca entități juridice, toate reclamând tact și echilibru, pentru crearea și menținerea unui climat de încredere și conlucrare.

La 12 decembrie 2009 s-au desfășurat lucrările primei Adunări Eparhiale, în cadrul cărora s-au luat măsuri pentru finalizarea procedurii de recunoaștere juridică în conformitate cu legislația suedeză referitoare la libertatea religioasă și regimul cultelor. Ca urmare a acestor demersuri, în anul 2010 noua

⁷ *Ibidem*.

⁸ Arhiva Administrației Patriarhale, Fond Sectorul Comunități Externe, Procesul verbal al ședinței Sfântului Sinod din 5 martie 2008 *apud Ibidem*, p. 963.

episcopie a fost recunoscută și înregistrată ca „unitate de cult”, cu titulatura în suedeză: „Rumänska Ortodoxa Stiftet för Norra Europa”, integrând și acele comunități ortodoxe române grupate până atunci ca entități juridice înregistrate în Suedia sub denumirea de „Biserica Ortodoxă Română din Suedia și Scandinavia” și „Biserica Ortodoxă Suedeză”, precum și parohiile românești care aveau să se înființeze în peninsula scandinavă, toate fiind direct supuse autorității canonice a ierarhului român⁹.

Prin recunoașterea oficială de către statul suedez, noua episcopie s-a putut manifesta ca entitate religioasă în relațiile cu întreaga societate scandinavă, recunoașterea utilității ei în spațiul public favorizând inițierea unor proiecte comune cu autoritățile publice și cu celelalte comunități creștine din Suedia.

Noua calitate s-a reflectat și în art. 1 din *Statutul pentru organizarea și funcționarea Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord*, a cărui modificare a fost aprobată de Sfântul Sinod în ședința din 10-11 februarie 2010: „Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord este *persoană juridică* compusă din unitățile bisericești: «Biserica Ortodoxă Română din Suedia și Scandinavia», «Biserica Ortodoxă Suedeză», parohiile existente și cele care se vor înființa”¹⁰.

3. PS Dr. MACARIE Drăgoi - primul episcop ortodox român din Scandinavia - fișă biografică

Macarie Drăgoi (din Botez, **Marius-Dan**), Născut la 9 mai 1977, în Căianu Mic, jud. Bistrița-Năsăud, ca cel de-al treilea copil în familia credincioșilor ortodocși Vasile și Ana din localitatea Spermezeu, jud. Bistrița-Năsăud. Clasele I-VII le urmează între

⁹ *Ibidem*, p. 964.

¹⁰ Arhiva Administrației Patriarhale, Fond Sectorul Comunități Externe, Ședința Sfântului Sinod din 10-11 februarie 2010, temei nr. 9668/2009 *apud Ibidem*.

1983-1990 la Școala Generală din Spermezeu, iar clasa a VIII-a (1990-1991) la Școala Generală „Sfântul Constantin Brâncoveanu” din Cluj-Napoca. Studii liceale la Seminarul Teologic „Sfântul Mitropolit Dosoftei” din Suceava (1991-1996), apoi Facultatea de Teologie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (1996-2000); studii aprofundate, secția Teologie-Istorie, la Facultatea de Teologie din Cluj Napoca (2000-2001) și studii de specializare la universitățile Leeds și Durham, Marea Britanie (2004-2005); cursuri de doctorat la Facultatea de Studii Europene, Facultatea de Istorie și la Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Babeș-Bolyai”, specialitatea Istoria Europei și Istoria Bisericii Ortodoxe Române, cu noțiuni de Paleografie. La 2 aprilie 2008 a obținut titlul de doctor în Teologie, cu teza „Ortodocși și greco-catolici în Transilvania (1874-1916). Convergențe și divergențe”, iar la 20 septembrie 2014 a obținut titlul de doctor în Istorie cu teza „Istorie, cultură și spiritualitate în zona Văilor Țibleşului”.

A fost secretar de cabinet al Mitropolitului Bartolomeu Anania (1998-2003), redactor la Radio Renașterea din Cluj-Napoca (1999-2002) și Radio Reîntregirea din Alba Iulia (2003-2005), profesor suplinitor de religie la Școala „Ioan Bob” din Cluj Napoca (2001). La 23 iunie 2003, în Mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” din Alba Iulia, a fost tuns în monahism de către Arhiepiscopul locului, IPS Andrei Andreicuț, primind numele de Macarie, avându-l ca naș de călugărie pe Episcopul Vasile Fluieraș Someșanul. În aceeași mănăstire, la Liturghia Praznicului „Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul” din 24 iunie 2003, a fost hirotonit ierodiacon de către IPS Arhiepiscop Andrei Andreicuț. La 6 ianuarie 2004, de praznicul Botezului Domnului, a fost hirotonit ieromonah de către IPS Andrei Andreicuț, în Catedrala arhiepiscopală din Alba Iulia, pe seama acestei catedrale, în paralel îndeplinind atribuțiile de preparator și duhovnic la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia. În perioada studiilor din Anglia a întemeiat prima parohie românească din nordul Marii Britanii, la Mirfield-Leeds, cu hramul „Sfântul Cuvios Macarie cel Mare”, și două filii la Manchester și Corby. La 24 aprilie 2005 a fost hirotesit de IPS Bartolomeu

Anania, protosinghel și eclesiarh al Catedralei mitropolitane din Cluj-Napoca, iar la 16 martie 2008, în aceeași catedrală, a fost hirotesit arhimandrit. Între 2005-2008 a fost eclesiarh al Catedralei mitropolitane și profesor-duhovnic al Seminarului Teologic din Cluj-Napoca. La 5 martie 2008 a fost ales Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Activitatea sa științifică însumează 10 volume¹¹, peste 40 de studii de teologie, istorie și etnografie, în reviste de specialitate și volume colective din țară și din străinătate, precum și peste 100 de articole, recenzii și interviuri în diferite periodice bisericești și de cultură.

¹¹ *Spermezeu - străvechi sat de la poalele Țibleșului. Monografie istorică*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2001; *Folclor muzical din Spermezeu. Schiță monografică*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2005; *Folclor poetic din Spermezeu. Texte rituale, epice, lirice et varia*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2005; *Ler Sfântă Mărie. Colinde de pe văile Țibleșului*, Cluj-Napoca, Editura Renașterea, 2005; *Ortodocși și greco-catolici în Transilvania 1867-1916. Convergențe și divergențe*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2011; *Ortodocși și greco-catolici în Transilvania (1867-1916). Contribuții documentare. Schimbarea identității confesionale. Cazurile Apahida și Băgaciu*, Vol I/1; *Cazurile Rogoz și Gothatea*, Vol I/2; *Cazul Stârciu cu filia Pria*, Vol I/3; *Cazul Săcel cu filia Dragomirești*, Vol I/4, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2013; *An artisan of Christian Unity between North and East-Nathan Söderblom. His correspondence with Orthodox personalities (1896-1931)*. Edited by His Grace Macarie Dragoi, Romanian Bishop of Northern Europe. Foreword by His Beatitude Daniel, Patriarch of the Romanian Orthodox Church, Stockholm, Felicitas Publishing House, 2014.

4. Organizarea administrativă a Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord

4.1. Centrul Eparhial și reședința episcopală

Centrul Eparhial și reședința episcopală s-au aflat inițial la 70 de km de orașul Stockholm, Suedia, până în 2011, când a fost achiziționat un complex de clădiri la 24 km de capitala suedeză, care găzduiește atât reședința episcopală, cât și departamentele administrative și cultural-misionare ale Episcopiei. În cadrul Centrului eparhial ființează un Centru de Tineret, un Centru de pelerinaj și mănăstirea cu hramul „Sfântul Apostol Andrei și Sfinții Voievozi Români Ștefan cel Mare, Neagoe Basarab și Constantin Brâncoveanu cu fiii Constantin, Ștefan, Radu, Matei și sfetnicul Ianache”, patronii spirituali ai eparhiei. În cadrul mănăstirii funcționează ateliere de pictură, vitraliu, broderie și veșminte. Clerul episcopiei este alcătuit din 26 preoți și un diacon.

4.2. Parohii

Actualmente, în cele 3 țări scandinave există 29 parohii cu 10 filii, precum și două mănăstiri, multe purtând, pe lângă hramurile îndătinute, și nume de sfinți români (ierarhi din cele trei provincii istorice românești, sihaștri, cuvioși și cuvioase, martiri și mărturisitori români și daco-romani) - evident, expresia evlaviei aparte a ierarhului față de aceste chipuri sfinte -, dar și câteva de sfinți scandinavi¹²:

- în *Suedia*, 12 parohii cu 7 filii (Stockholm - 3 parohii, Borås, Göteborg, Halmstad - filie Göteborg, Helsingborg - filie Malmö, Hillerstorp - filie Jönköping, Jönköping, Kristianstad - filie Sölvesborg, Ktintehamn - Insula Gotland, Linköping - filie

¹² *Lista parohiilor și mănăstirilor Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord* (în format electronic), oferită de diac. Sorin Sîplăcan, secretarul PS Macarie Drăgoi.

Stockholm, Malmö, Örebro - filie Stockholm, Sölvesborg, Umeå, Uppsala, Västerås, Växjö);

- în *Danemarca*, 8 parohii cu 3 filii (Copenhaga, Aalborg, Århus, Esbjerg - filie Herning-Ikast, Herning-Ikast, Holstebro - filie Herning-Ikast, Odense, Roskilde, Skagen - filie Aalborg, Sønderborg, Viborg);

- în *Norvegia*, 9 parohii (Oslo, Ålesund, Bergen, Førde, Haugesund, Kristiansand, Stavanger, Tromsø și Trondheim);

- două mănăstiri: „Sfântul Apostol Andrei și Sfinții Voievozi Români” de la Centrul Episcopal din Stockholm (2008); „Sfinții Cuvioși Macarie Romanul și Ioan Iacob de la Neamț” din Ikast, Danemarca - prima mănăstire ortodoxă română din Danemarca, inaugurată la 19 octombrie 2014.

Locașuri de cult și proiecte de biserici

În spațiul scandinav există puține cazuri în care comunitățile parohiale românești dețin un locaș de cult propriu, în rest slujirea liturgică desfășurându-se în biserici închiriate sau primite de la Biserica Luterană, cum se întâmplă în general în Suedia, sau de la Biserica Romano-Catolică, cum este cazul în Danemarca, deși aici catolicismul este în minoritate¹³. Există și câteva situații în care s-a reușit obținerea de teren pentru ridicarea unui nou locaș, sau concesionarea unei biserici, care să fie adaptată nevoilor de cult ortodoxe.

Parohia din *Malmö*, Suedia, a fost prima care a deținut o biserică proprie, sfințită la 27 septembrie 1987 de către Patriarhul Teoctist. Pictura acestui locaș se află în faza de finalizare.

În *Göteborg*, Suedia, s-a primit spre folosință din partea Bisericii Luterane un locaș de cult, care a fost ulterior adaptat și împodobit cu iconostas și pictură bizantină, fiind târnosit la 6 decembrie 1992 de către ÎPS Daniel, Mitropolitul Moldovei¹⁴.

¹³ Preot Daniel Dascălu, *art. cit.*, p. 968.

¹⁴ *Ibidem*.

În *Jönköping*, Suedia, comunitatea românească a intrat în posesia unei biserici luterane la 1 martie 2014, de atunci fiind demarate lucrări de înfrumusețare a locașului de cult.

În *Herning-Ikast*, Danemarca, parohia românească a preluat la 15 mai 2013 o biserică luterană destinată activităților misionare cu tinerii, din momentul intrării în posesie fiind demarate ample lucrări de amenajare interioară.

În urma discuțiilor pe care PS Macarie le-a avut cu oficialitățile din orașul *Sölvesborg*, Suedia, s-a reușit la începutul anului 2010 achiziționarea unui teren de 2490 de mp, în primăvara anului 2015 fiind finalizate lucrările de construcție a unei biserici de lemn, de către o echipă de meșteri din Ieud, Maramureș¹⁵.

În parohia „Adormirea Maicii Domnului” din Bredäng-Stockholm, Suedia, este în derulare un proiect de amploare, care include o biserică tradițională și un așezământ pastoral-cultural pe un teren de 9000 mp, concesionat de către Primăria cartierului Bredäng din Stockholm. La punerea pietrei de temelie din 26 aprilie 2009, slujba de sfințire a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, împreună cu Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Europei de Nord¹⁶.

4.3. Centrul de tineret „Sfântul Voievod Ștefan Cel Mare”

La inițiativa și cu binecuvântarea PS Macarie a luat ființă Centrul de tineret „Sfântul Voievod Ștefan cel Mare”, al cărui obiectiv este acela de a-i coopta pe tinerii români din țările scandinave în proiecte care să-i apropie sufletește, să le descopere și să le aprofundeze tradițiile ortodoxe românești, dar mai ales să-i implice în viața comunităților parohiale¹⁷.

¹⁵ *Ibidem*, p. 969.

¹⁶ *Ibidem*, p. 968-969.

¹⁷ *Ibidem*, p. 965.

Centrul de tineret are filiale în fiecare parohie, cele din apropierea marilor centre universitare scandinave bucurându-se de prezența cea mai numeroasă a tineretului.

Activitatea Centrului conține o paletă largă de direcții: întruniri catehetice, tabere de vară și de iarnă în țările scandinave, pelerinaje și întâlniri, concerte susținute de Grupul coral „Credo” al episcopiei, atât în biserici și instituții culturale, cât și în așezăminte sociale și spitalicești, proiecte în atelierele de pictură, vitraliu, broderie și sculptură, toate vizând implicarea tinerilor în viața liturgică, misionară și filantropică a comunităților, dar și stabilirea unor legături de suflet între tinerii din diferite parohii ale Episcopiei și cei din alte eparhii ortodoxe¹⁸.

Tot în cadrul Centrului de tineret funcționează sectorul *școlilor parohiale*, care coordonează în unitate didactică și educațională proiectele școlilor duminicale, în cadrul cărora se organizează cursuri pe segmente de vârstă și pe categorii tematice, astfel încât copiii născuți sau crescuți în nordul Europei să nu piardă continuitatea de limbă, neam și credință¹⁹.

În fiecare an PS Macarie organizează întâlniri cu reprezentanții tineretului ortodox român din nordul Europei. Prima întâlnire a avut loc în 2009 la Oslo (Norvegia), când Preasfinția Sa a vorbit despre actualitatea omiliei către tineri a Sfântului Vasile cel Mare. A doua întâlnire a fost organizată la 9 mai 2010 tot la Oslo, cu tema: „Crezul Bisericii și sensul vieții noastre”, acum fiind prezenți și PS Ambrozie, Episcopul Giurgiului și PS Emilian Lovișteanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului. Alte Adunări generale ale tinerilor din Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord au avut loc la Mănăstirea Tismana (11-17 iulie 2011), la Ikast, Danemarca (3-6 mai 2012), având tema: „Tinerețea care alină boala: grija tinerilor față de cei aflați în suferință”, Mănăstirea Caraiman (28 ianuarie - 4 februarie 2013), Copenhaga,

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ *Ibidem*, p. 966.

Danemarca, la 30 noiembrie 2013 și 17-18 octombrie 2014, cu tema: „Sfinții Martiri Brâncoveni, pildă de viață și mărturisire”.

4.4. Centrul de Pelerinaje „Sfântul Antipa de la Calapodești”

Acest Centru a organizat mai multe pelerinaje la hramul episcopiei, la hramurile parohiilor, pe teritoriul celor trei țări scandinave, pe urmelor sfinților care au viețuit în aceste ținuturi, la mănăstiri și biserici din România și din Locurile Sfinte (la sfinții vindecători din Grecia, la Ierusalim, Sinai, Capadocia). Conștient de faptul că pelerinajele sunt prilej de întărire duhovnicească personală, dar și de coeziune a comunităților, manifestând o adâncă evlavie față de sfinții purtători de moaște, PS Macarie a inițiat și condus mai multe pelerinaje și tabere cu tinerii și credincioșii din ținuturile scandinave:

- în *Eskilstuna*, la moaștele Sfintei Ana de Novgorod, păstrate în biserica ortodoxă suedeză din acest oraș (4 aprilie 2009);

- la *Husaby*, la Fântâna Sfântului Sigfrid, Luminătorul Suediei (21 mai 2009);

- în perioada 27 mai - 5 iunie 2009, PS Macarie, împreună cu un grup de preoți și credincioși români din Suedia, Norvegia și Danemarca, a participat la pelerinajul organizat de Patriarhia Română în Asia Mică, pe urmele Sfinților Capadocieni. Grupul de pelerini a participat și la sfintele slujbe din *Constantinopol și Capadocia*, oficiate de Sanctitatea Sa Bartolomeu, Patriarhul Constantinopolului, și Preafericirea Sa Daniel, Patriarhul României;

- la *Trondheim*, pe urmele Sfântului Rege Martir Olav, creștinătorul Norvegiei (26-30 iulie 2009)

- la *Växjö*, Suedia, în orașul Sfântului Sigfrid, creștinătorul Suediei, împreună cu ÎPS Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei (4 octombrie 2009);

- la biserica romano-catolică din *Oslo*, Norvegia, unde sunt păstrate moaștele Sfântului Rege și Martir Olav (9 mai 2010).

- în perioada 18-28 septembrie 2010 PS Macarie a condus în *Țara Sfântă și la Muntele Sinai* un grup impresionant de pelerini, format din preoți și credincioși din eparhie;

- în perioada 17-26 septembrie 2011, 40 de credincioși și șase preoți din Episcopia Europei de Nord, însoțiți de Preasfințitul Episcop Macarie, au participat la un pelerinaj în *România* cu tematica „Familia creștină”, având ca scop redescoperirea valorilor profunde ale familiei creștine, prin rugăciune și convorbiri duhovnicești cu ierarhi români și cu duhovnici din diverse mănăstiri românești;

- la 4 noiembrie 2011 un grup de pelerini format din ierarhi și preoți ortodocși, copti și sirieni din Suedia și din reprezentanți ai Institutului de Studii Ortodoxe din Stockholm, condus de Preasfințitul Macarie, a vizitat Facultățile de Teologie Ortodoxă din Iași și București;

- la *Trondheim*, Norvegia, PS Macarie împreună cu clerici și credincioși ortodocși de diferite naționalități au participat la tradiționalul pelerinaj în cinstea Sfântului Rege Martir Olav (27-28 iulie 2012);

- la Centrul social-pastoral „Sfânta Cruce” al Mănăstirii *Caraiman* - Bușteni (jud. Prahova) și la Catedrala Patriarhală - un grup de 40 de tineri români din Scandinavia, dar și suedezi, danezi și norvegieni convertiți la Ortodoxie, conduși de PS Macarie (2 februarie 2013)²⁰.

5. Aspecte misionar-pastorale

Lucrarea misionar-pastorală a unei eparhii este cel mai dificil de sintetizat și, cu atât mai mult, de cuantificat. Căci nu doar realizările punctuale, adeseori nici chiar calitatea acestora, sunt cele care asigură „succesul”, adică rodirea duhovnicească, ci harul lui Dumnezeu și voința / buna inimă a oamenilor, dorul lor de a „împământenii” împărăția cerească. De aceea, orice intenție de

²⁰ *Ibidem*, p. 966-967.

inventariere de acest fel are *de plano* limitele ei. Totuși, acolo unde există bună vreau și bună faptuire a slujitorilor altarelor, rodul nu va întârzia să apară, fie vizibil și „cuantificabil”, fie tainic, în inimile credincioșilor.

Este și cazul PS Macarie, despre al cărui zel misionar stau mărturie zecile de mii de kilometri parcurși nu doar în cele trei regate (Suedia, Norvegia și Danemarca), ci și în Finlanda și Islanda, oferind comunităților românești nu doar bucurie și mângâiere duhovnicească, ci purtând cu și în sine și chipul și simțământul genuin al lui „Acasă”, al acelei matrici spirituale și etnice care oferă românilor din diaspora cel mai puternic suport identitar.

Nu întâmplător, programele pastorale și sociale pentru susținerea valorilor creștine sunt dublate de proiecte de valorificare a spiritualității și culturii românești! Înșiși colaboratorii PS Macarie, preoți și credincioși, au sesizat „puterea-i de a imprima tuturor acțiunilor și proiectelor desfășurate în cadrul tinerei Episcopii, un puternic suflu românesc, pătruns de Ortodoxia dreptmăritoare”²¹, ceea ce nici nu surprinde, având în vedere palmaresul științific al ierarhului, ca unul care deține diplome doctorale în istoria Bisericii și a mentalului românesc. O altă trăsătură care izvorăște din același profil cultural este accentuata dimensiune culturală amprentată actului pastoral, regăsită în preocupările pentru manifestări științifice, cultural-artistice, editoriale etc.

Toate acestea însă fără detașarea rece, specifică intelectualului de birou, ci, dimpotrivă, într-o împletire cu viața pastorală, cu pulsul comunităților. O probează prezența ierarhului în fiecare parohie de mai multe ori pe parcursul fiecărui an, ceea ce oferă avantajul observării și evaluării activității pastoral-misionare a fiecărei parohii.

Gestionând situații specifice, ca fenomenul căsătoriilor mixte, integrarea credincioșilor neortodocși, dar și a celorbotezați în credința ortodoxă, dar necunoscători ai credinței, acomodându-se

²¹ *Ibidem*, p. 972.

realităților sociale ale începutului de mileniu care au impus identificarea de noi priorități și mecanisme misionare în diaspora - într-un cuvânt, înțelegând „vremurile”, dar și „locurile” -, diversificând și intensificând programele pastorale, Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord s-a manifestat chiar de la început ca o prezență dinamică în viața comunităților românești din spațiul scandinav, iar întâistătătorul ei a pășit pe urmele misionarilor de acum un mileniu, dar și pe ale distinsului profesor universitar, pr. Alexandru Ciurea, primul misionar român în Scandinavia. Suntem convinși că pasiunea și specializarea profesională comune celor doi nu reprezintă o simplă coincidență, ci este lucrarea Proniei care face legătura între cele două misiuni și cei doi misionari.

6. Aspecte culturale

6.1. Conferințe și manifestări științifice

O preocupare constantă a PS Macarie, ca unul format în mediu eminent universitar, unde a dobândit alura și reflexele omului de cultură, a fost cooptarea unor ierarhi, profesori de teologie și duhovnici, care au susținut mai multe conferințe în mediile universitare și în comunitățile parohiale ale celor trei țări scandinave²². La acestea se adaugă conferințele, întrunirile și simpozioanele în colaborare cu alte instituții din țările scandinave. Pe toate PS Macarie le-a încurajat și pe o parte le-a susținut personal. N-a lipsit nici implicarea preoților și a credincioșilor în organizarea și găzduirea acestora, interesul pentru astfel de manifestări culturale crescând an de an:

- la 28 septembrie 2008, respectiv 5 octombrie 2008, au avut loc manifestări duhovnicești și culturale la Malmö, respectiv Göteborg, Suedia, cu ocazia aniversării a două mari acte editoriale

²² *Ibidem*, p. 969.

din istoria culturii române: *Liturghierul*, 1508, și *Biblia*, 1688. PS Macarie a subliniat însemnătatea deosebită a acestor momente fundamentale pentru istoria, cultura și spiritualitatea românească;

- PS Macarie, Episcopul Europei de Nord: *Cultura discernământului la Sfântul Vasile cel Mare și la ceilalți Sfinți Capadocieni*, Copenhaga, 29 ianuarie 2009;

- la 10 februarie 2009, la Ambasada României din Stockholm a avut loc vernisajul unei expoziții de documente diplomatice referitoare la Unirea din 1859 - printre vorbitori s-a aflat și PS Macarie, care a evidențiat contribuția fundamentală a Bisericii Ortodoxe Române la realizarea Unirii Principatelor Române;

- ÎPS Laurențiu, Mitropolitul Ardealului: *Sfântul Vasile cel Mare: De la Liturghie la filantropie*, Stockholm, 26 aprilie 2009;

- PS Macarie: *Maica Domnului în scrierile Sfântului Vasile cel Mare*, Stockholm, 9 mai 2009;

- Pr. prof. univ. dr. Ștefan Buchiu: *Triptic capadocian. Sfânta Macrina și frații ei, Sfinții Vasile cel Mare și Grigorie de Nyssa*, Stockholm, 19 iulie 2009;

- în zilele de 26-28 iulie 2009 s-au desfășurat lucrările Simpoziului internațional cu tema „Locurile sfinte - zone pentru conflict sau pentru dialog?”, la care au participat reprezentanți ai Bisericilor Ortodoxă, Catolică, Armeană și Protestantă, precum și ai comunităților iudaică și musulmană. Biserica Ortodoxă a fost reprezentată de patru delegați (Constantinopol, Serbia, România și Bulgaria), printre care și PS Macarie;

- ÎPS Andrei, Arhiepiscopul Alba-Iuliei: *Sfinții Capadocieni modele de viață creștină*, Jönköping, Suedia, 3 octombrie 2009;

- Părintele Ioan Cojanu, Starețul Mănăstirii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Alba Iulia: mai multe conferințe în cadrul parohiilor ortodoxe române din Stockholm, 5-7 martie 2010;

- în perioada 14-15 mai 2010, în orașul Eskilstuna din Suedia s-a desfășurat prima ediție a Conferinței Cadrelor Didactice de Limba și Literatura Română din Scandinavia, cu tema „Învățământul românesc în context european”, în deschiderea

conferinței Preasfințitul Macarie rostind o alocuțiune cu titlul „Limba română, matcă a spiritualității românești în cult și cultură”;

- Pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca: *Comuniune și responsabilitate în Biserica Ortodoxă Română: Autocefalie și Patriarhie*, Stockholm, 18 iulie 2010;

- „Alba Iulia, peste două milenii de istorie. Cetatea medievală Alba Carolina”, Stockholm, 22 august 2010 - prelegeri susținute de tineri licențiați în istorie ai Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, care fac parte din comunitatea românească din capitala Suediei. PS Macarie a vorbit despre moștenirea ortodoxă a fostului scaun mitropolitan al Transilvaniei și despre Catedrala Reîntregirii;

- la 7 octombrie 2011, la sediul Ambasadei României din Stockholm, s-a desfășurat a doua ediție a Conferinței Cadrelor Didactice de Limba și Literatura Română din Suedia, la care Preasfințitul Episcop Macarie a participat cu alocuțiunea „Păstrarea identității românești prin limbă, credință și cultură în familia creștină”;

- PS Macarie: despre Sfântul Ignatie Teoforul, la Institutul de Studii Ortodoxe din Stockholm, 19 decembrie 2011;

- la 23 februarie 2012, Preasfințitul Episcop Macarie a participat la întâlnirea cu profesorii și cercetătorii Institutului de Studii Ortodoxe din Stockholm;

- la 26 mai 2012, cu prilejul lansării noii ediții a Sfintei Liturghii în limba suedeză, Centrul Cultural „Sofia” al Mitropoliei Ortodoxe Finlandeze din Helsinki, Finlanda, a organizat Sesiunea de comunicări cu tema „Limbă și societate”, în cadrul căreia Preasfințitul Episcop Macarie a susținut prelegerea cu titlul „Biblie și Liturghie la români”;

- Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord a organizat în 10 octombrie 2012, la sediul Institutului de Studii Ortodoxe din Stockholm, Sesiunea de comunicări științifice cu tema „Healing the World - a medical, ethical and sacramental perspective”. La manifestare au participat profesori și cercetători de la Institut,

lucrările fiind coordonate de PS Macarie, care a prezentat comunicarea cu titlul „Iisus Hristos - Izvorul vindecărilor”;

- la 16 noiembrie 2012, Facultatea de Teologie Ortodoxă din București, în colaborare cu Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord, a organizat Simpozionul comemorativ „Centenar Alexandru Ciurea (1912-2012)”. Prima prelegere a fost susținută de Preasfințitul Macarie, care a vorbit despre viața părintelui Alexandru Ciurea, referindu-se cu precădere la activitatea misionară pe care acesta a desfășurat-o în țările scandinave, unde a pus bazele primelor comunități ortodoxe românești;

- la 20 decembrie 2012, Institutul de Studii Ortodoxe din Stockholm a organizat simpozionul științific cu tema „För världens helande - Healing the World - Vindecarea lumii”. La lucrări au participat PS Macarie, profesori, medici, cercetători și studenți din Suedia. Ierarhul român a susținut comunicarea cu titlul „Three perspectives of healing: spiritual, physical and social”;

- PS Dositei al sărbilor din Scandinavia și Marea Britanie și PS Macarie al Europei de Nord au avut întâlniri la Stockholm cu teologi și intelectuali din Suedia despre rolul și locul Bisericii în societatea scandinavă (22-23 aprilie 2013);

- PS Macarie a participat la sesiunea de comunicări științifice și expoziția de icoane dedicate Sfinților Împărați, la Copenhaga, ambele organizate de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord, sub genericul: „Sfinții Împărați Constantin și Elena în istoria și spiritualitatea creștină” (23 octombrie 2013). Au conferențiat profesori și cercetători de la Universitățile din Copenhaga și Lund (Suedia);

- Simpozionul internațional „Sfinții Martiri Brâncoveni – Mărturisitori ai credinței ortodoxe și promotori ai culturii românești”, Stavanger, Norvegia, 3 mai 2014, organizat de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord. PS Macarie a deschis lucrările cu comunicarea „Sfântul Constantin Brâncoveanu și scandinavii”, subliniind legăturile pe care Voievodului martir le-a avut cu scandinavii. Au participat Ambasadorul României în Regatul Norvegiei, Ambasadorul

României pe lângă Sfântul Scaun și profesori de teologie și cercetători de la Universitățile din Oslo, Stavanger și București.

6.2. Publicații religioase

Activitatea editorială a Episcopiei este centrată pe publicarea revistei „Candela Nordului”, apărută pentru prima dată în urmă cu peste patru decenii, la inițiativa pr. prof. dr. Alexandru I. Ciurea, sub denumirea de „Candela”, și care din 2008 a devenit publicația oficială a Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord (din 2012 apare în noua editură a eparhiei, „Felicitas”). Revista se dorește a fi „spațiul prin care credincioșii și preoții acestei eparhii să poată exprima și păstra tradițiile și valorile religioase și naționale, precum și să evidențieze aspecte ale conviețuirii pașnice pe meleagurile scandinave. De asemenea, această revistă se dorește a fi și o voce autorizată a Bisericii Ortodoxe Române în fața desacralizării și secularizării societății contemporane, cu atât mai mult cu cât societățile tehnologice au renunțat la valorile tradiționale și religioase, în favoarea curentului consumist și puternic egocentrist”²³.

Cu o apariție anuală, cuprinzând o paletă diversificată de materiale bilingve (română și engleză) - pastorale, studii, eseuri, poezii, *in memoriam*, dialoguri, evenimente, știri, agenda -, cu o ținută grafică excelentă, revista a devenit în scurt timp o emblemă pentru eparhie, apreciată nu doar de enoriașii episcopiei, ci și de personalități ale vieții culturale românești și din străinătate.

O altă direcție editorială, atât cu impact cultural, cât mai ales misionar-pastoral, vizează publicarea de buletine parohiale, cu frecvență săptămânală sau lunară, de către fiecare parohie, utilitatea acestora fiind probată de informațiile utile oferite referitoare atât la viața religioasă a comunității, cât și la problemele cu care se confruntă românii din fiecare zonă²⁴.

²³ *Ibidem*, p. 967-968.

²⁴ *Ibidem*, p. 968.

Mai mult, convertind mijloacele moderne de comunicare în instrumente misionar-pastorale eficiente, fiecare parohie și-a făcut cunoscută prezența în spațiul virtual, prin organizarea de site-uri proprii, care prezintă informații legate de activitatea desfășurată în fiecare comunitate²⁵. De asemenea, Centrul Eparhial are propriul site, în care sunt afișate toate informațiile importante, începând de la istoricul eparhiei și până la agenda chiriarhului.

6.3. Expoziții cu caracter religios și popular

O dimensiune aparte în cadrul activităților misionare și culturale ale tinerei eparhii îl reprezintă expozițiile cu caracter religios și popular organizate sub patronajul Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord sau cu colaborarea acesteia:

- expoziție de icoane bizantine românești pe lemn și pe sticlă, cu tema „Tradiție și identitate românească” - Galeriele de artă ale bisericii catolice din orașul Århus, Danemarca, 23 aprilie 2009;

- expoziția cu tema „Prezența Sfinților Capadocieni în iconografia populară”, organizată de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord și Ambasada României în Regatul Suediei, cu sprijinul Institutului Cultural Român de la Stockholm - Stockholm, 5 octombrie 2009;

- expoziție de artă tradițională românească sub genericul „Culorile timpului” - Galeria de artă a Ministerului Culturii din Oslo, 22 martie 2010. La eveniment au participat reprezentanți ai ambasadei României în Regatul Norvegiei, autorități locale, precum și Preasfințitul Macarie, care, în alocuțiunea rostită, a subliniat importanța manifestărilor de acest gen, care au menirea de a ne face cunoscuți lumii, dar și de a ne regăsi identitatea în spațiul cultural european;

- expoziție de icoane pe sticlă (icoane realizate după vechi izvoade transilvane, de pictorița Teodora Roșca), organizată de

²⁵ *Ibidem.*

Episcopie în colaborare cu Casa de Cultură din Odder, Danemarca, 25 februarie 2012;

- expoziție de icoane pe sticlă (ediția a III-a) - Odder, 23 noiembrie 2013. Preasfințitul Părinte Episcop Macarie a vorbit despre semnificația icoanei ortodoxe și despre rolul icoanelor pe sticlă în istoria și spiritualitatea românilor;

- la Centrul eparhial din Stockholm se află în derulare proiectul de punere în valoare a spiritualității și culturii românești, prin constituirea unui fond etnografic care cuprinde obiecte și costume tradiționale din toate zonele României, inclusiv piese primite de la românii din Basarabia și Banatul sârbesc, toate adăpostite într-o încăpere tradițională românească de lângă Paraclisul episcopal.

7. Aspecte social-filantropice

În Duminica românilor migranți din 22 august 2010, PS Macarie a fost prezent în parohia „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Stockholm, unde a dat citire mesajului Preafericitului Părinte Patriarh Daniel la Duminica românilor migranți, intitulat „Când ne aflăm în străinătate să nu ne înstrăinăm de noi înșine!”, și le-a vorbit credincioșilor despre însemnătatea acestei duminici.

La 17 aprilie 2012, PS Macarie a participat la întâlnirea de Sfintele Paști cu pensionarii români din capitala Suediei, unde a subliniat semnificațiile duhovnicești profunde și multiple ale străvechilor obiceiuri pascale românești.

În unele parohii au fost derulate programe și activități social-filantropice, precum:

- „*Picătura de jertfă care răscumpără oceamul nepăsării*” - colecte în bani, medicamente și produse pentru ajutorarea unor familii sărace din România;

- „*Agapa fratelui*” - acțiune duminicală, în biserică după Sfânta Liturghie, de colectare a alimentelor necesare pentru cantina socială;
- „*În pace să ieșim*” - misiune ce-i angajează pe credincioși în vizitarea celor bolnavi și singuri, împărțându-le din darurile duhovnicești pe care tocmai le-au primit la Sfânta Liturghie;
- „*Consolidarea familiei*” (din 2011) - proiect pastoral și social pentru susținerea valorilor familiei creștine în societatea secularizată;
- Grupul coral „Credo” al Episcopiei a făcut vizite la spitalele din Stockholm unde a susținut concerte de cântări ortodoxe - proiect de misiune pastorală și socială prin cântare.
- „*O familie parohială pentru fiecare*” - activitate care-i angajează pe credincioși să ajute benevol copii orfani din România. În perioada 18-27 iunie 2013 s-a desfășurat la Borås, Suedia, cu binecuvântarea și susținerea Preasfințitului Părinte Macarie, prima ediție a acestui proiect social, inițiat de parohia din Borås în colaborare cu Asociația românească „Unirea”. Obiectivul punctual a constat în oferirea unei vacanțe de vară în vestul Suediei pentru o grupă de copii aflați în grija Centrului de plasament din Lupeni (jud. Hunedoara), cu scopul creării unei legături de durată între comunitatea românească din această zonă și copiii instituționalizați din România. Pe parcursul celor zece zile de vacanță, copiii au făcut cunoștință cu familiile românești rezidente în Suedia, prezentându-li-se modul în care credința și tradițiile românești își păstrează particularitatea în contextul religios și cultural scandinav. Au fost vizitate totodată numeroase obiective turistice din Suedia.

8. Aspecte naționale

Ca unul care a urmat paralel cursuri doctorale de Istoria Bisericii Ortodoxe Române, dar și de etnologie în cadrul universității napocense, irevocabil îndrăgostit de spiritualitatea și cultura română - dovadă producția științifică concretizată în numeroase volume, studii și conferințe de profil -, PS Macarie s-a dovedit sensibil la dimensiunea națională a vieții românești din diaspora.

Astfel, PS Macarie a subliniat, încă din momentele hirotoniei și întronizării, necesitatea ca, pe lângă împlinirea misiunii spirituale specifice, noua eparhie să devină și un reper al identității naționale: „socotim că episcopia noastră trebuie să devină un centru de cultură și spiritualitate românească” (Stockholm, 6 iulie 2008), dorindu-se astfel unitatea românilor răsăriți de voie și de nevoie pe aceste melaguri (chiar și a celor din afara României, cum este cazul românilor imigranți din Serbia - Voievodina și Valea Timocului, stabiliți în Jönköping, Suedia, și integrați în parohia românească de aici). Nu este, așadar, deloc întâmplătoare așezarea tinerei episcopii sub ocrotirea a trei sfinți voievozi români, fapt care transmite ideea de unitate spirituală și națională a fiilor acestei eparhii.

Un moment cu profunde semnificații naționale îl constituie an de an serbarea Zilei Naționale a României, când PS Macarie săvârșește *Te Deum*, în prezența credincioșilor români și a oficialităților române (ambasadori, membri ai Institutului Cultural Român etc.) și străine, a reprezentanților altor culte, rostind alocuțiuni despre semnificația acestui mare moment din istoria poporului român (Oslo, 30 Noiembrie 2008; Stockholm, 1 decembrie 2010; Copenhaga, 1 decembrie 2013). De 1 Decembrie, 22 Decembrie și de Ziua Eroilor, PS Macarie oficiază parastase pentru eroii României Mari sau ai Revoluției decembriste. Tot un reflex al acestei preocupări pentru prezervarea valorilor specific românești este și inițierea de către ierarh sau participarea acestuia la diverse expoziții de artă religioasă și profană tradițională

românească, ori încurajarea construirii de noi biserici în stil tradițional.

Spiritul românesc este menținut în cuprinsul eparhiei prin manifestări cultural-artistice care cuprind poezii, cântece și creații autohtone, colinde, concerte de muzică bizantină, populară susținute de Grupul coral „Credo” al Episcopiei și de coruri din România, prin activitățile tineretului de la cercurile de etnografie și folclor, unde s-au confecționat piese de port tradițional, de împodobire a locuinței și a locașului de închinare și s-au organizat cursuri de dansuri populare românești. La Centrul eparhial din Stockholm este constituit un fond etnografic care cuprinde obiecte și costume tradiționale din toate zonele României, din Basarabia și Banatul sârbesc.

9. Legături cu Bisericile surori din țările de origine și din diaspora

Legăturile cu Bisericile surori realizate de Episcopia Europei de Nord s-au materializat în special în slujirile PS Macarie în Suedia, Islanda, Finlanda, Norvegia în biserici ale comunităților rusești și sârbești sau în soboare de arhieriei și preoți ortodocși români, sârbi, ruși, suedezi:

- la 8 martie 2009, la Duminica Ortodoxiei, Bisericile Ortodoxe surori din Stockholm s-au organizat pentru a prăznui printr-o Liturghie comună unitatea de credință, în catedrala ortodoxă sârbă din Stockholm, slujba arhierască fiind oficiată de Preasfințitul Dositei, Episcopul sârbilor din Scandinavia și Marea Britanie și de Preasfințitul Macarie, Episcopul românilor din Europa de Nord;
- în perioada 12-17 aprilie 2010, PS Macarie a făcut parte din delegația Departamentului pentru Studii Ortodoxe și Cultură din Stockholm (din care fac parte reprezentanții comunităților ortodoxe din Peninsula Scandinavă), care a vizitat Patriarhia Rusiei, slujind la 13 aprilie 2010 împreună cu Sanctitatea Sa Chiril, Patriarhul Rusiei, în Catedrala

Sfinții Arhangheli din Kremlin, necropola țărilor, și transmițând acestuia mesajul Preafericirii Sale Daniel, Patriarhul României;

- la 10 ianuarie 2011 a avut loc constituirea *Adunării Episcopilor ortodocși din Peninsula Scandinavă*, la Reședința Mitropoliei Patriarhiei Ecumenice din Stockholm, la această primă reuniune PS Macarie participând alături de ierarhul grec și de cel sârb care păstoresc comunitățile din Scandinavia;
- la 13 martie 2011, de Duminica Ortodoxiei, Bisericile Ortodoxe surori din Stockholm au prăznuit prin slujire comună unitatea de credință în catedrala ortodoxă sârbă din Stockholm, unde au fost prezenți preoți greci, ruși, sârbi, români, suedezi și credincioși ortodocși de diferite naționalități din capitala Suediei;
- la 4 martie 2012, manifestarea duhovnicească din Duminica Ortodoxiei a fost găzduită de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord;
- la 5 octombrie 2014 PS Macarie a participat la tânosirea Catedralei „Sfântul Sava” din Stockholm a Episcopiei Ortodoxe Sârbe din Scandinavia și Marea Britanie, într-un sobor condus de Patriarhul Irineu al Serbiei.

Într-un spațiu pluriconfesional și multicultural, care impune de la sine dialogul și chiar colaborarea, **relațiile interconfesionale** s-au materializat prin întâlnirile numeroase ale PS Macarie cu întâistătătorii celorlalte Biserici creștine, unora dintre aceste comunități fiindu-le dăruite icoane cu sfinții lor protectori (de ex., icoana Sfântului Sigfrid, Luminătorul Suediei, dăruită de ierarhul român Catedralei din Växjö), cu alți oficiali ai Bisericilor creștine din Scandinavia, cu oameni de cultură, ori din administrația publică.

„Întâlnirea creștinismului răsăritean de sorginte apostolică a românilor cu creștinismul milenar al locuitorilor Scandinaviei a generat un firesc dialog duhovnicesc, izvorât din dorința comuniunii... și a stabilirii unei atmosfere de pace și bună voie

între românii stabiliți în ținuturile nordice ale Europei și popoarele care i-au primit în mijlocul lor”²⁶.

De altfel, intenția aceasta, de dialog și colaborare, a fost exprimată încă din momentele hirotoniei și instalării ierarhului român: „o să avem ca prioritate atât unitatea întru credință a românilor din nordul Europei, cât și statornicirea legăturilor de conviețuire și colaborare cu celelalte comunități confesionale și etnice...”²⁷. Conștient de bunul nume pe care Biserica Ortodoxă Română și l-a consolidat în spațiul scandinav, prin participarea mai multor ierarhi și profesori români în decursul ultimului secol la manifestări cu caracter ecumenic organizate în Suedia și prin vizitele reciproce ale întâistătorilor Bisericilor²⁸, PS Macarie a continuat această tradiție și a îmbogățit-o prin deschiderea constant manifestată.

Concluzii

Programul pastoral-misionar al tinerei episcopii a fost trasat de titularul acesteia chiar de la întronizare: mărturisirea Ortodoxiei în spațiul nord-european, unitatea spirituală și națională a românilor din diaspora scandinavă, relațiile de colaborare cu celelalte comunități confesionale și etnice, atenția față de problemele tinererilor și față de păstrarea identității lor confesionale și etnice²⁹. O simplă enumerare a realizărilor pastoral-misionare, culturale și sociale ale Episcopiei confirmă împlinirea acestor deziderate: Biserica a reușit să-i adune pe români în jurul altarelor, oferindu-le nu doar repere spirituale, ci și identitare, de limbă și etnie.

²⁶ *Ibidem*, p. 971.

²⁷ <http://episcopiascandinavia.se/psmacarie/63-intronizarea/160-cuvantul-ps-episcop-macarie>, accesat la 1.05.2015.

²⁸ Preot Daniel Dascălu, *art. cit.*, p. 972.

²⁹ <http://episcopiascandinavia.se/psmacarie/63-intronizarea/160-cuvantul-ps-episcop-macarie>, accesat la 1.05.2015.

Accentuând deopotrivă ideea unității de credință și de neam, cultivând virtuțile creștine, dar și limba și tradițiile românești, parohia diasporei a devenit cel mai puternic spațiu identitar din afara granițelor țării. Mai mult, dând mărturie despre frumusețea Ortodoxiei, Episcopia Europei de Nord își manifestă profunda vocație misionară într-un spațiu pluriconfesional și multicultural, în care întâlnirea dintre culturi și credințe generează dialog și colaborare.

Departate de a se constitui ca o simplă recuperare monografică, ori ca o fișă quasibiografică a titularului eparhiei, deși, în condițiile de debut ale unei episcopii, cele două - biografia personajului și istoria instituției - riscă în mai toate cazurile o suprapunere inevitabilă, prezentarea de față reiterează un parcurs impresionant, în care suntem martorii unei istorii în derulare, de conservare a unui ethos spiritual și național, în ciuda tuturor pronosticurilor negative oferite de „trendul” secularist al zilei. Iar dacă ne gândim că, pe de o parte, acest efort de *conservare* a Ortodoxiei și Românității peste granițe tinde să se transforme chiar în avânt de *promovare*, iar pe de altă parte, că toate acestea se petrec departe de țară, de matricea spirituală și culturală capabilă să ofere resorturile necesare „biruinței gândului”, nu putem decât să admirăm sârguința și să ne încredințăm că Pronia dumnezeiască lucrează minunat în Biserică prin slujitorii Săi!

Bibliografie

1. *Activitatea culturală și socială din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord*, în format electronic, material oferit de diac. Sorin Sîplăcan, secretarul Preasfințitului Macarie Drăgoi.
2. *Activitatea pastoral-misionară a PS Episcop Macarie Drăgoi*, în format electronic, material oferit de diac. Sorin Sîplăcan.
3. „Candela Nordului”, revistă de spiritualitate și cultură editată de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord, Stockholm, Editura Felicitas, nr. 1-6, 2008-2013.

4. Dascălu, Daniel, *Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord*, în volumul „Autocefalie și responsabilitate”, volum apărut din inițiativa și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, București, Editura Basilica a Patriarhiei Române, 2010, p. 951-972.

5. *Lista parohiilor și mănăstirilor Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord*, în format electronic, material oferit de diac. Sorin Sîplăcan.

6. Sîplăcan, Sorin, *Părintele Alexandru I. Ciurea - misionar în ținutul scandinav*, teză de licență susținută la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, 2014 (coord.: pr. lect. univ. dr. Alin Albu).

7. <http://episcopiascandinavia.se>.